

63/23. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2023. április 20.

A főtanácsnok indítványa a C-621/21. sz. | Intervyuirasht organ na DAB pri MS (Családon belüli erőszak áldozatául esett nők) ügyben

Becsület nevében elkövetett bűncselekmény, kényszerházasság és családon belüli erőszak: Richard de la Tour főtanácsnok pontosítja azokat a feltételeket, amelyek esetén valamely harmadik ország állampolgára nemzetközi védelemben részesülhet

Az olyan nő, aki e cselekmények áldozatává válhat a származási országába való visszatérése esetén, megkaphatja a menekült jogállást egy „meghatározott társadalmi csoporthoz” való tartozása alapján

A nemzetközi védelemről szóló 2011/95 irányelv meghatározza egyrészt azon menekült jogállás, másrészt azon kiegészítő védelem megadásának feltételeit, amelyben a harmadik országok állampolgárai részesíthetők. A **menekült jogállás** megszerzését lehetővé tevő okok között szerepelnek a faji és vallási okok, a nemzeti hovatartozás, a politikai meggyőződés vagy a meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozás miatti üldöztetés. Az irányelv azt is pontosítja, hogy **kiegészítő védelemben** részesíthető minden olyan harmadik országbeli állampolgár, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból feltételezhető, hogy származási országába való visszatérése esetén súlyos sérelem tényleges veszélyének lenne kitéve. Ez utóbbi sérelmek közé tartozik a halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása, a kínzás vagy az embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása.

Szófia város közigazgatási bíróságának kételyei merültek fel azzal kapcsolatban, hogy egy kurd származású, (szunnita) muzulmán vallású, elvált török állampolgár részére meg lehet-e adni a nemzetközi védelmet többek között azon erőszakos cselekmények jellegére tekintettel, amelyeknek a származási országába való visszatérése esetén ki lenne téve. E nőt házasságkötésre kényszerítették, majd számos, családon belüli erőszakkal terhelt időszakot, illetve a férje, a saját családja és férjének családja általi fenyegetést követően el kellett hagynia a házastársával közös lakóhelyét. 2017-ben, egy évvel az első férjével kötött házasságának felbontása előtt, egy másik férfival kötött egyházi házasságot. Jelenleg Bulgáriában tartózkodik, és az illetékes hatóságok előtt úgy nyilatkozott, hogy attól tart, hogy az élete veszélybe kerülne, ha vissza kellene térnie Törökországba.

Jean Richard de la Tour főtanácsnok először is megvizsgálja azokat a feltételeket, amelyek esetén valamely harmadik ország olyan állampolgára számára, aki a származási országába való visszatérése esetén becsület nevében elkövetett bűncselekmény, kényszerházasság vagy családon belüli erőszakos cselekmények áldozatává válhat, valamely **„meghatározott társadalmi csoporthoz” való tartozása alapján meg lehet adni a menekült jogállást**. Emlékeztet arra, hogy a nemzetközi védelemről szóló irányelv két együttes feltételt ír elő: egyrészt a „meghatározott társadalmi csoport” tagjainak olyan veleszületett közös jellemzővel vagy közös történelmi háttérrel kell rendelkezniük, amely nem változtatható meg. E kérdést illetően a főtanácsnok visszaautal a 2011/95 irányelv

rendelkezéseire¹, amelyek pontosítják, hogy valamely „meghatározott társadalmi csoporthoz” való tartozás elismeréséhez figyelembe kell venni a nemre vonatkozó szempontokat, ideértve a nemi identitást is. Másrészt, e csoportnak a harmadik országon belül elkülöníthető (saját) identitással kell rendelkeznie, amiatt, hogy a csoportot az azt körülvevő társadalom másként kezeli.

Ami az első feltételt illeti, a főtanácsnok megjegyzi, hogy az érintett nő neme egy veleszületett jellemzőhöz – nevezetesen a biológiai neméhez – köthető, amely az irányelv értelmében „nem változtatható meg”. Ami a második feltételt illeti, a főtanácsnok pontosítja, hogy a nem egy szociológiai fogalom, amelyet úgy kell alkalmazni, hogy az – a biológiai nemén túl – figyelembe vegye az ahhoz társított értékeket és megnyilvánulásokat. A nem tehát egy olyan fogalom, amelynek lehetővé kell tennie annak nyilvánvalóvá tételét, hogy a nők és férfiak közötti, egy adott társadalomban fennálló kapcsolatokat, valamint férfi és női szerepekből fakadó egyenlőtlenségeket a társadalmak alakítják ki és építik fel a biológiai különbségek alapján, és ezért azok az idők folyamán az adott társadalmaktól és közösségektől függően eltérően alakulhatnak. A főtanácsnok emiatt úgy véli, hogy a nők, pusztán női mivoltuknál fogva, egy olyan társadalmi csoport példáját jelentik, amelyet veleszületett és megváltoztathatatlan tulajdonságok határoznak meg, amelyeket a társadalom a származási országuktól függően, az adott ország társadalmi, jogi vagy vallási normái vagy annak a közösségnek a szokásai miatt, amelyhez tartoznak, eltérően ítélt meg. A főtanácsnok ebből azt a következtetést vonja le, hogy valamely illetékes nemzeti hatóság tekintheti úgy, hogy az érintett nő **a neme miatt egy „meghatározott társadalmi csoporthoz” tartozik** amiatt, hogy a származási országában a visszatérése esetén – kapcsolati erőszakból, illetve egyes közösségekben meghatározott szokásokból álló – súlyos sérelmek veszélyének lenne kitéve.

A főtanácsnok azt is pontosítja, hogy azok az üldöztetések, amelyeknek az érintett nő a származási országában ki lenne téve, figyelembe vehetők az ezen országon belül elkülöníthető (saját) csoportja identitásának meghatározásánál. A főtanácsnok úgy véli, hogy éppen azoknak az üldöztetéseknek a jellege, amelyekre egyes áldozatok hivatkoznak, teszi lehetővé egy adott „társadalmi csoport” „saját identitásának” jellemzését. Az irányelv² megemlíti egyes olyan cselekményeket, amelyek konkrétan jellemzik a nemi alapú erőszakos cselekményeket, mivel azok az érintett személy neme vagy identitása miatt irányulnak e személy ellen, illetve aránytalanul nagyobb mértékben érintik a valamelyik nemhez tartozó személyeket. Ami a családon belüli erőszakos cselekményeket illeti, azok rendkívül súlyos cselekményekben, illetve olyan ismétlődően előforduló erőszakos cselekményekben nyilvánulnak meg, amelyek az érintett személy alapvető jogainak súlyos megsértéséhez vezethetnek.

Másodszor, Richard de la Tour főtanácsnok pontosítja, hogy amikor olyan üldöztetésről van szó, amelyet nem állami szereplők követnek el, meg kell vizsgálni, hogy a származási ország tud-e, illetve szándékozik-e az üldöztetéssel szemben hatékony védelmet nyújtani. **Az illetékes nemzeti hatóságnak** minden egyes esetben alaposan meg kell vizsgálnia a nemzetközi védelem iránti kérelmet. Figyelembe kell vennie a származási országot érintő minden egyes releváns tényezőt, különösen ezen ország jogát és jogszabályait, valamint azok alkalmazási módját. Ezen értékelést követően az illetékes hatóságnak **meg kell állapítania, hogy van-e ok-okozati összefüggés** egyfelől azon erőszakos cselekmények alapját képező okok, nevezetesen **az érintett személy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása**, másfelől **a származási ország hatóságai részéről nyújtandó védelem hiánya között**.

Végül, ami a kiegészítő védelem megadását illeti, a főtanácsnok úgy véli, hogy amennyiben az illetékes nemzeti hatóság megállapítja, hogy a származási országába való visszatérése esetén a harmadik országbeli **állampolgár – különösen a családon belüli erőszak következtében – a család vagy a közössége becsületének nevében elkövetett kivégzés, vagy pedig kínzás, illetve embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés**

¹ A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o. és HL 2019. L 19., 20. o.) 10. cikke (1) bekezdése d) pontjának második albekezdése.

² A 2011/95 irányelv (30) preambulumbekkezdése.

alkalmazása veszélyének van kitéve, e hatóság köteles e cselekményeket úgy minősíteni, mint a nemzetközi védelemről szóló irányelv értelmében vett „**súlyos sérelmet**” képezőket. Ezen összefüggésekre tekintettel az érintett személy részére megadható a kiegészítő védelem.

Annak megállapítása érdekében, hogy e veszély megalapozott-e, az illetékes hatóság köteles megvizsgálni, hogy a harmadik állam hatóságai, illetve az államot ellenőrzésük alatt tartó felek vagy szervezetek védelmet nyújtanak-e ezen súlyos sérelemmel szemben.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

